

השיעור השבועי

של הגאון רבי משה יוחאי רז שליט"א | רב ק"ק תפילה למשה' וראש כולל 'פלא יועץ' לוד

הלכות השייכות לשבת הנוכה

מידי יום ראשון בשעה 19:00 | בית הכנסת 'תפילה למשה' רחוב המצביאים 5, לוד

נושאי השיעור:

א. להקדים מנחה בערב שבת חנוכה. ב. נר חנוכה קודם לנר שבת. ג. ביום ששי לתת שמן בכמות יותר מרובה. ד. פרק 'במה מדליקין' בשבת חנוכה. ה. אמירת 'במה מדליקין' בשבת מוצאי חנוכה. ו. ריבוי בסעודה בשבת חנוכה. ז. לא אומרים 'צדקתך' בשבת חנוכה. ח. האם ביטול 'צדקתך' תלוי בהלל או בתחנון. ט. הדלקה בבית הכנסת במוצאי שבת. י. הנוהגים כרבנו תם ינהגו כן גם בשבת חנוכה. יא. מה להקדים הבדלה או הדלקה. יב. איך רצו היוונים "להשכיחם תורתך". יג. מי שאינו נימול לא ישיג את התורה. יד. ברכת 'להכניסו' כשאין האב נמצא בבית. טו. ביאור הכפילות "לשכחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך". טז. המילה נקראת "חק". יז. טעם שרצו לבטל את השבת. יח. בלימוד של שבת לא שולטת שכחה. יט. טעם שגזרו על קידוש החודש. כ. טעם להדלקה בשמן זית. כא. הסטייפלר לא אכל זיתים מעולם. כב. הסתכלות בנרות חנוכה סגולה לזכרון.

נר חנוכה קודם לנר שבת

ד. בערב שבת מקדימים להדליק נרות חנוכה ורק אחר כך מדליקים נר שבת, כך כתב מרן השלחן ערוך (סימן תרעט). והנושא הזה נפתח בגדולים אם זה לעיכובא, כי בעל הלכות גדולות (שהובא בטור סימן תרעט) כתב שאם ידליק נר שבת תחילה אז בזה הוא מקבל עליו שבת, ויהיה אסור לו להדליק נרות חנוכה. אבל התוספות סוברים שלא מקבלים שבת בהדלקה, ולפי זה יכול להקדים נר שבת. ולכל שיטה ושיטה יש כמה וכמה פוסקים שעומדים בה. ולכן למעשה יש לנהוג כפי שפסק השלחן ערוך להקדים הדלקת נרות חנוכה.

ה. לפי דברי הבן איש חי (פרשת וישב אות כ) יש פגם גדול בהקדמת נרות שבת לנר חנוכה, וזה על פי מה שכתב האריז"ל בשער הכונות (סוף ענין חנוכה).

ו. אבל בדעיבד אם הקדימה האשה להדליק נר של שבת יוכל בעלה או מישהו אחר מבני הבית להדליק נר חנוכה, ולדעת השלחן ערוך גם היא עצמה תוכל להדליק. (ועיין בט"ז בסימן תרעט). ובכל אופן אחרי שהדליקו נר אחד יכולה האשה להדליק נרות שבת בזמן שממשיכים להדליק את הנרות הנוספים, (כ"כ הבן איש חי שם, ועיין בספר "באור פני מלך חיים" עמוד פג).

ביום ששי לתת שמן בכמות יותר מרובה

ז. צריך מאד לשים לב ביום ששי לתת כמות שמן יותר מאשר יום חול, בכדי שהנרות ימשיכו לדלוק לפחות עד חצי שעה מצאת הכוכבים (או מהשקיעה לנהוגים כן). ולכן אלו שמדליקים בנרות הצבעוניים המצויים, לא יוכלו להדליק בהם ביום ששי, כי הם לא דולקים זמן רב. (שנה שעברה בדקתי וראיתי שהם דולקים לכל היותר כ-45 דקות). ולכן ביום ששי ידליקו בשמן או בנרות פראפין המצויים, שהם דולקים כמה שעות.

להקדים מנחה בערב שבת חנוכה

א. השבת הקרובה (פרשת וישב) היא שבת חנוכה, ויש כמה הלכות שצריך לתת עליהם את הדעת. דבר ראשון, ביום ששי שזה ערב שבת חנוכה עדיף להקדים ולהתפלל מנחה גדולה בצהריים, ואז יכולים להדליק נרות חנוכה כעשרים וחמש דקות לפני השקיעה ומיד אחר כך להדליק נרות שבת בזמן, ואחר כך לומר קבלת שבת ולהתפלל ערבית.

ב. מה הסיבה שכדאי להקדים מנחה? כתב מרן החיד"א בספר ברכי יוסף (סימן תרעט אות ב) בשם רבנו שמואל אבוהב, כי בבית המקדש היו מסיימים את עבודת הקרבנות בכל יום בתמיד של בין הערביים ורק אחר כך היו מדליקים את הנרות של בין הערביים, כמו שכתוב בגמרא מסכת פסחים (דף נט.). וכיון שתפילת מנחה היא כנגד קרבן התמיד של בין הערביים, והדלקת נרות חנוכה היא זכר להדלקת המנורה, אז נכון להקדים את תפילת מנחה להדלקת הנרות, על פי הסדר שהיה בבית המקדש. ואולי זו גם כונת הפרי מגדים (סימן תרעא אשל אברהם אות י) שכתב שאם האדם ידליק נרות חנוכה של שבת ואחר כך יתפלל מנחה של יום ששי יראה הדבר כ"תרת"י דסתרי", כי נרות חנוכה שמדליקים ביום ששי הם שייכים ליום שבת, ומנחה שייכת ליום ששי. וגם רבנו חיים פאלאג'י בשו"ת לב חיים (ח"ב סימן מט) הסכים לזה, וכן דעת הבן איש חי (פרשת וישב אות כ).

אין להפסיד תפילה בציבור בשביל זה

ג. אבל כל זה רק לכתחילה, אבל לא לעיכובא, ולכן אם אין לאדם אפשרות להתפלל בציבור בשעת הצהריים, אז באופן כזה ידליק נרות חנוכה בזמן הדלקת נרות שבת וילך להתפלל מנחה, ולא יפסיד תפילה בציבור בשביל ההנהגה הזאת. (ועיין שו"ת יביע אומר ח"ה סימן מד).

פרק 'במה מדליקין' בשבת חנוכה

ח. לגבי אמירת פרק במה מדליקין בערב שבת, יש בזה דעות, כי רבנו יצחק אבוהב בסוף הלכות חנוכה כתב בשם ארחות חיים (הלכות חנוכה אות כג): יש שאין אומרים במה מדליקין בערב שבת של חנוכה, לפי שמזכיר שם פיסול שמנים שאסור להדליק בהם בשבת משום חומרא דשבת, מה שאין כן בחנוכה. והוא בבית יוסף (סימן ע"ר) וכתב על זה: ולא ראיתי שנמנעין מלאמרו, ואפשר שהטעם משום דמה שלא חששו לפיסול שמנים בחנוכה משום חומרא דידה הוא שאסור להשתמש לאורה וליכא למיחש שמא יטה בשבת, ועוד שצריך לקרותו להזכיר שלשה דברים שצריך אדם לומר בתוך ביתו, ומשום דבחנוכה לא מיפסלי שמנים אין להניח מלהזכירם. ע"כ. ובשלחן ערוך (שם ס"ב) כתב: ויש שאין אומרים אותו בשבת של חנוכה. וכתב הרמ"א: ואין נוהגין כן בחנוכה. ע"כ. ויש כמה אחרונים שכתבו לאומרו כמו בשיירי כנסת הגדולה ובמאמר מרדכי (שם). אבל החיד"א בברכי יוסף (שם אות ב) כתב: והאידנא נהוג עלמא בארץ הצבי שלא לאמרו. ע"כ. ואחי הגאון הרב פנחס רז שליט"א בספר "לעשות את השבת" (ח"ג פרק ג הערה טו) הביא בזה עוד דעות, וכתב בשם הגרי"ח בשו"ת רב פעלים (ח"ד האו"ח סימן לד) שהמנהג פשוט שאין אומרים 'במה מדליקין' בשבת של חנוכה, וכפי שכתב השלחן ערוך. והוסיף הגרי"ח: ודע כי אמירת 'במה מדליקין' אינו חיוב מתקנת חכמים ז"ל, אלא הוא מנהג בעלמא, ולכן הגם כי אין הטעם הנזכר [בארחות חיים] מספיק כל כך, מ"מ כיון שהיא עיקרה מנהג בעלמא דחו אותה אפילו בטעם כל דהו, וכמ"ש הרב יעב"ץ ז"ל בסידור שלו. ומיהו כל מקום לפי מנהגו. ע"כ. וכיום מנהג בני ספרד שלא לאמרו, ובני אשכנז נוהגים לאמרו כרגיל.

אמירת 'במה מדליקין' בשבת מוצאי חנוכה

ט. וכל זה לגבי שבת חנוכה עצמה, אבל שבת הבאה פרשת מקץ זה יוצא מוצאי חנוכה, כי "זאת חנוכה" יחול ביום ששי, ולכן בתפילת ליל שבת מקץ אומרים 'במה מדליקין' כרגיל, כי באותו היום כבר לא מדליקים נרות חנוכה, ולכן לא שייכים הטעמים שזכרו לגבי שבת חנוכה.

ריבוי בסעודה בשבת חנוכה

י. רבנו יוסף חיים בספר בן איש חי (פרשת וישב אות כח) כתב שבשבת חנוכה ירבה בסעודת השבת יותר משאר שבתות. וביאר הגאון רבי דוד ברדא שליט"א (ספר "באור פני מלך חיים" על הבא"ח שם עמוד קכט) היות והיוונים נתנו עינם על ראש חודש שמביא כפרה לישראל, (וכמ"ש הכלבו (בסימן מג) ונהגו כל ישראל לעשות סעודה גדולה משאר הימים מפני כבוד היום שהוא כפרה לישראל כמ"ש הביאו כפרה עלי שמעטתי את הירח). וגם ששלושת המצוות שבת חודש וחנוכה יחד יש בהם כח כדי לבטל כוחות הטומאה של הגוים. לכן צדיקים ישמחו ועלצו לפני האלהים וישישו בשמחתם מאוד על ידי ריבוי הסעודות.

לא אומרים 'צדקתך' בשבת חנוכה

יא. במנחה של שבת חנוכה אין אומרים צדקתך, וכמו שכתוב בתשובות הגאונים (שערי תשובה סימן ל): צדוק הדין דמשה רבינו ע"ה [-צדקתך] מסלקין ליה בשבת שחל להיות במועד, ואפילו בר"ח ובחנוכה, דהללו ימי שמחה נינהו וכו', "ובכל אחד אומרים הלל זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו". ע"כ.

האם ביטול 'צדקתך' תלוי בהלל או בתחנון

יב. ויש שלמדו מזה שמה שפוסטרא אמירת "צדקתך" זה ההלל, ולכן רק בימים שיש בהם הלל (כגון ר"ח וחנוכה או שלש רגלים) אין אומרים צדקתך, אבל בימים שאין תחנון ואין הלל (כמו ט"ו בשבט וכדומה) אז כן אומרים בהם צדקתך כשחלו בשבת (וביארתי השיטות באורך בספר "שלחן זהב" פרק א הערה ו), אבל השלחן ערוך (סימן רצב ס"ב) כתב כלל אחר שאין זה תלוי בהלל אלא בתחנון, ולכן בכל פעם שחל בשבת יום שאילו היה חול לא היו אומרים בו נפילת אפים - אין אומרים במנחה צדקתך. וכן המנהג פשוט.

הדלקה בבית הכנסת במוצאי שבת

יג. לדעת השלחן ערוך (סימן תרפא ס"ב) במוצאי שבת ידליקו נר חנוכה בבית הכנסת קודם ההבדלה. והטעם מבואר בתרומת הדשן (סימן ס), שלמרות שהבדלה היא תדירה, מכל מקום עדיף לאחור את הוצאת השבת, וטעם זה הובא באחרונים. ויש טעם נוסף שכתוב בספר אהל מועד (ח"א דף סה) משום פרסומי ניסא, בכדי שגם אלו שיוצאים מבית הכנסת לפני ההבדלה יראו את הנרות.

מתי ידליקו בבית הכנסת שלא מבדילים

יד. יש בתי כנסיות שלא נוהגים לעשות בהם הבדלה אלא מיד אחרי התפילה כולם יוצאים לביתם ומבדילים שם, ובמקום כזה אם ידליקו אחרי עלינו לשבח אז אף אחד לא יראה את הנרות. ונראה שבמקום כזה יקדימו את ההדלקה אחרי החצי קדיש שבסיום העמידה, לפני אמירת פסוקי "שובה" "ויהי נעם", וכך עד סיום התפילה יהיה פרסום הנס. אחר כך ראיתי שכן הורה הגאון הרב גדעון בן משה שליט"א ("ורו משפטיך" חנוכה תש"פ). וכמובן כל זה רק כאשר כבר יצאה השבת, אבל אם מקדימים ערבית ועדיין לא הגיע זמן צאת השבת - אין להדליק בשום אופן.

הנוהגים כרבנו תם ינהגו כן גם בשבת חנוכה

טו. אלו שנוהגים בכל מוצאי שבת שלא לעשות מלאכה עד שיגיע זמן רבנו תם, אז גם במוצאי שבת חנוכה ימתינו עם ההדלקה עד שיגיע הזמן לשיטת רבנו תם, ובתקופה זו של החורף זה עומד על הפרש של כחצי שעה בין הזמן הרגיל לזמן רבנו תם.

מה להקדים הבדלה או הדלקה?

טז. לגבי ההבדלה בבית אם קודמת לנר חנוכה, ההלכה הזאת לא מפורשת בשלחן ערוך, כי הוא דיבר על ההבדלה שעושים בבית הכנסת, והרמ"א כתב כל שכן שבבית ידליק ואחר כך יבדיל, כי כבר הבדיל בבית הכנסת. אבל הטורי זהב (סימן תרפא ס"א) כתב

כ. סיפר לנו הגאון רבי יעקב חיים סופר שליט"א שהיה אדם אחד שחזר בתשובה והיה לומד ולומד ולא היה קולט, בסוף מה התברר, שהוא לא עשה ברית מילה, עשו לו ברית וברגע שהוא מל התחיל לקלוט את הכל והיה מבין הכל, וגמר ש"ס ונעשה תלמיד חכם גדול.

ברכת 'להכניסו' כשאין האב נמצא בברית

כא. ויש בדבר הזה גם נפקא מינה לדינא, כותב רבי עקיבא איגר שאם אבי הבן לא נמצא במילה, כגון שהוא חייל שנמצא במלחמה, אז הסבא יברך להכניסו בבריתו של אברהם אבינו, ולמה? כי להכניסו בבריתו של אברהם אבינו זה תלוי בתורה, כי המילה פותחת את הלב לתורה, וכיון שאם האבא לא נמצא אז הסבא מצווה ללמד את הנכד תורה - אז ברכת להכניסו שייכת אליו.

ביאור הכפילות "לשכחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך"

כב. יוצא מזה שאדם שלא נימול הוא לא יכול להשיג את לימוד התורה. עכשיו נבין את מה שאומרים להשכיחם תורתך, כי כיון שגורו שלא למול הרי גזרו בזה להשכיחם כל התורה כולה, שהרי אם לא יהיו נימולים לא תוכל להתקיים אצלם התורה הקדושה וגם אם יעסקו בה לא יזכו להשגת האמת, כי אי אפשר שתתקיים התורה במי שאינו נימול כמו שכתוב במדרש.

המילה נקראת "חק"

כג. ובזה יובן גם כפילות הלשון להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך שלכאורה זה אותו דבר. כי היוונים גזרו על מה שלא היה מובן בשכל, והנה מצות מילה נקראת "חק", כמו שאומרים בברכת המילה 'וחק בשארו שם', וזהו שאמרו "כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל לשכחם תורתך" - ואם תאמר איך הם רצו להשכיח את התורה? על ידי - "להעבירם מחוקי רצונך", שעל ידי שגזרו עליהם שלא יעשו ברית מילה לילדים, וכך התורה לא תתקיים אצלם, ואז ממילא תשתכח מהם ח"ו.

טעם שרצו לבטל את השבת

כד. בדרך זה אמרנו שזה היה הענין שהם רצו לבטל מהם את השבת, מה זה קשור? כותב הגאון רבי יצחק פאלאג'י בספר יפה ללב (ח"ג דף קלד ע"ב) בשם ספר מטה אהרן בשם מדרש שנתן הקב"ה את השבת כדי לבטל את השכחה, וכתוב בספר עמק המלך שיש קליפה הנקראת "חשך" ומזה בא השכחה, כי חשך הוא אותיות שכת, ולכן בשבת בראשית - בשבת הראשונה של בריאת העולם היה אור 24 שעות ולא היה חושך כל השבת. כי חושך גורם השכחה ושבת מבטלת את השכחה. וזה שאמרו בזוהר (יתרו דף צב:) 'זכור את יום השבת לקדשו' זכור אתר דלית ליה שכחה ולא קיימא ביה שכחה.

בשבת אין שכחה

כה. אומר השפת אמת (פרשת כי תשא) שהתורה שלומדים בשבת אין בה שכחה. והגאון הרב יעקב חיים סופר שליט"א אמר שהאדם

שבבית קודם יעשו הבדלה על הכוס ורק אחר כך ידליקו את נרות החנוכה, מטעם שתדיר קודם. והמשנה ברורה (שם ס"ק ג) כתב דעבד כמר עבד ודעבד כמר עבד.¹ וברוב המקומות פשט המנהג כדעת הט"ז.

בשיעור השבוע התארח הגאון הרב יוסף חיים אוהב ציון שליט"א, מחבר הספרים "מאי חנוכה" "עתה באתי" ועוד. להלן נביא חלק מדבריו:²

יז. כבוד ידידי משכבר הימים עוד מעיה"ק ירושלים, הרב משה יוחאי רו שליט"א, שזכה לסיים את הש"ס ומרן [הגר"ע יוסף] השתתף בסיום הש"ס שלו, יהי רצון שימשיך להגדיל תורה ולהאדירה. [כבוד הרב דיבר בעניני אכסנאי בנר חנוכה והנוגע למעשה לחיילים הנמצאים בימים האלו במלחמה. ולקוצר היריעה לא הבאנו כל דבריו במסגרת זו, רק את מקצת הדברים. השיעור במלואו מוקלט ב"קול הלשון"].

איך שייך "להשכיחם תורתך"

יח. הגאון רבי יואל מסאטמר (בספר דברי יואל חנוכה סימן קא) עמד על נוסח על הניסים: כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך, והוא שואל איך זה יכול להיות, וכי אתה יכול להשכיח לכן אדם את התורה, הלא השכחה הוא דבר התלוי בלב ואין זה פעולה שתלויה בידי אדם ואיך רצו להשכיחם את התורה. ועוד שאלה, מה כפל הלשון "להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך", לכאורה זה אותו הדבר שבתורה נכלל הכל וחוקי רצונך יתברך הן מצוות התורה, וא"כ במה שאמר להשכיחם תורתך כבר נכלל בזה ג"כ שרצו להעבירם מחוקי רצונך.

מי שאינו נימול לא ישיג את התורה

יט. והרב מבאר שבאמת הם לא רצו להשכיח את התורה מהגדולים אלא מהילדים, והוא מביא מדרש (תנחומא פרשת משפטים סימן ה) על עקילס הגר בן אחותו של אדריאנוס שמל את עצמו ולמד תורה, ושאל אותו אדריאנוס למה הוא מל את עצמו, די היה לו שהיה לומד תורה בלא למול. וענה לו עקילס: לעולם אם אין אדם נימול אינו יכול ללמוד תורה, שנאמר 'מגיד דבריו ליעקב' למי שהוא מל כיעקב, 'לא עשה כן לכל גוי' משום שהם ערלים. מבואר מזה שיסוד כל התורה והמצוות תלוי במצוות מילה, ומי שאינו נימול לא יוכל להגיע לידי השגת התורה באמת.

1. בספר "ויען עמוס" להרה"ג ר' עמוס הכהן מג'רבא (מערכת ח אות ד) הביא בשם החיד"א: כמוצאי שבת קודש בבית הכנסת ידליק נרות חנוכה ואחר כך ההבדלה, ובבית להיפך קודם הבדלה ואחר כך נרות חנוכה. וכתב על זה: וסימניך "ההבדלות דבוקות והחנוכויות מובדלות".

2. דברי מורנו הרב שליט"א: היום אנו זוכים לארח בשיעור את אחד מגדולי התלמידי חכמים בירושלים הרב יוסף חיים אוהב ציון שליט"א, אשר גדל על ברכיהם של גדולי הדור, והיבר ספרים רבים ועצומים, והוא ישמיענו דברים נפלאים מעניני ימי החנוכה הממששים ובאים.

יוסף חיים בכך יהודיע כתב סימן "אב משכח בן מפכח". כי מי שאוכל זיתים זה גורם לו שכחת הלימוד ועל ידי שמן זית נהיה זכירה.

הסטייפלר לא אכל זיתים מעולם

ל. פעם שאלתי את הגאון רבי חיים קניבסקי על מה שכתוב בספר ארחות רבנו שהסטייפלר לא אכל זיתים מעולם, ושאלתי אותו הרי כתוב בירושלמי בסוף קידושין שאדם עתיד ליתן את הדין על כל דבר שראו עיניו ולא אכל. אז הגרמ"ק ענה לי: "אבא לא ראה זיתים". אמרתי לו שהרי כתוב בכף החיים (סימן קנו אות כז) שאם מכונים שם מסויים (א-ל אלקים מ"ץ פ"ץ, שעולה גימטריא זית) זה יועיל לזכרון. אז הוא אמר לי בזה הלשון: אנחנו לא יודעים כוונות...³

הסתכלות בנרות סגולה לזכרון

לא. ומעתה כיון ששמך זית מועיל לזכרון או מדליקים בו דוקא כדי לבטל את זממת היוונים להשכיח את התורה. ולכן סגולה לזכרון שישב אדם מול החנוכיה ויסתכל זה, ויש בזה גם תיקון לפגם העינים לשבת ולספר בניסי ה' ולא לקום מיד אחרי ההדלקה. [מקוצר היריעה לא הבאנו את המשך הדברים, ניתן לשומעם ב"קול הלשון"].

לב. יהי רצון שה' יתברך יעשה עמנו ניסים ונפלאות, ונוכח לגאולה השלימה, ויתקיים בנו משיח ראשי תיבות מדליקין שמונת ימי חנוכה. אכ"ר.

3. יש מפרשים שאומרים (כך הביא אחי הג"ר יקותיאל שליט"א בספר זכר עשה) שצריך לכוין את כל כוונות האכילה, ואז ביחד עם הכוונה הנ"ל אין שכחה. ובאמת בספר אור לציון חכמה ומוסר כתוב שהגאון בעל כף החיים היה אוכל שעה שלימה... לא שאכל שעה ממש אלא עם כל הכוונות והלשם יחוד הגיע לשעה שלימה... [ועיין עוד בספר "סוד ה' ליראיו" סימן כא].

יעשה נסיון ויראה שאת התורה של שבת לא שוכחים. ובספרו תורת יעקב (סימן פב) ביאר כי כל שכחת התורה זה בגלל שבירת הלוחות, שכאשר נשתברו הלוחות פרחו כל האותיות באויר ומזה באה השכחה, אבל כתוב במדרש שיש דברה אחת שלא פרחה מעל הלוחות, והיא הדברה של 'זכור את יום השבת לקדשו'. כך כתוב בספר קדושת אהרן של רבי אהרן מסאדיגורה וגם הגאון מווערבוי בספר שיח יצחק על התורה. וממילא כיון שהדברה של יום השבת לא היתה בשבירה לכן אין בה שכחה.

כו. והיונים שכל מטרתם היתה לשכחם תורתך הם ידעו את הרז הזה שעל ידי ששומרים שבת ולומדים בשבת אין שכחה, ולכן הם רצו לבטל את השבת.

טעם שגזרו על קידוש החודש

כו. ובדרך זו אפשר להבין עוד למה היונים גזרו גם על קידוש החודש. יש ספר בשם "מטעמים" והוא כותב (מערכת חדש וראשי חדשים אות יב): הטעם שהקטנים והתינוקות מביאים מעות לרובם בראש חודש הוא שעל ידי קטרוג הלבנה נתמעטה, ולכן התמעט הזכרון וגבר השכחה, ועל ידי שנותנים את המעות בראש חודש זה מכפר על מיעוט הלבנה ועל ידי כך זוכרים את התורה. והיוונים ידעו את הסוד הזה שעל ידי נתינת המעות בראש חודש זוכרים את התורה, ולכן הם אמרו בואו נבטל את ראש חודש ויתבטל הזכרון בתורה.

כז. נמצא שכל הגזירות של היונים, הן השבת הן המילה והן ראש חודש היה למטרה אחת, כי כל הדברים האלו גורמים לזכרון התורה והם רצו לבטל אותם ועל ידי כך להשכיח את התורה.

טעם להדלקה בשמן זית

כט. ולפי מה שאמרנו יובן למה תיקנו להדליק החנוכיה בשמן זית, שהרי הגמרא (הוריות יג:) אומרת ששמן זית מביא לידי זכרון, ורבנו

בשורה משמחה

אנו שמחים להודיע כי אי"ה בקרוכ יצא לאור עולם ספר השיעורים של שנת תשפ"ג.

וכו יבואו כל השיעורים שנדפסו בגליונות של אשתקד, עם מפתח מורחב לכל הנושאים בהלכה ובאגדה, ומפתח מפורט לתולדות גדולי ישראל והספרים שהוכאו בגליונות.

הספר יצא באותיות מפוארות ובשפה ברורה השווה לכל נפש. ויהיה לתועלת גדולה לרובנים ומגידים שיעורים.

המעוניינים להנציח מעל גליונות הספר יפנו למערכת הגליון, בטלפון:

052-764-7188 או 058-764-7844

הגליון לרפואתה השלימה של הילדה אוריין בת תמי תחי' בתושח"ו

אחינו כל בית ישראל, הנתונים בצרה ובשביה, העומדים בין פים ובין ביבשה, המקום ירחם עליהם, ויוציאם מצרה לרוחה, ומאפלה לאורה, ומשעבוד לגאולה, השתא בעגלא ובזמן קריב.

הגליון יוצא לאור על ידי כולל "פלא יועץ"

ע"ש רבנו אליעזר פאפו זיע"א

לשותפות בתורה: 058-445-6041
לכל עניני הגליון: r7647844@gmail.com
להזמנת מורנו הרב להרצאות ושיעורים: 052-764-7188

להנצחות ע"ג הגליון: 058-764-7188

הגליון יו"ל בחסות
GrafPrint
זכר וניחוח ושמחה וטובות לעולם
08-9256712
רח' המלחה 7, את המסניף, ת"ד
www.graf-print.co.il

עיצוב והפקה:
ספרגריף
עמוד מקצועי
וגרפיקה
058-7647844

תושבי לוד והסביבה מוזמנים

לשיעור השבועי

מאת
הרב משה יוחאי רז שליט"א
רב בית הכנסת 'תפילה למשה'

בשעה	בית הכנסת	מידו
19.00	'תפילה למשה'	יום ראשון
	המצביאים 3, לוד	

בנושאים הלכתיים אקטואליים

ברוכים הבאים בשם ה'

להזמנת הרב שליט"א לשיעורים ורצאות
052-7647188